

Dosarul nr. 2r-59/20

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) I. Păduraru

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan

DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia, reprezentați de avocatul Mihalache Iurie, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială ”Moldinconbank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Mihalache Iurie din motivul neînlăturării în termenul acordat a neajunsurilor indicate în încheierea instanței de apel,

constată:

La 09 iunie 2017, Banca Comercială ”Moldinconbank” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Comerciale ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială ”Moldinconbank” Societate pe Acțiuni.

S-a încasat în mod solidar de la Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia în beneficiul Băncii Comerciale ”Moldinconbank” Societate pe Acțiuni suma de 5 623 764,82 de lei cu titlu de datorie, suma de 50 000 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 1 068,12 lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru citarea părților.

La 17 septembrie 2018, Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 14 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând totodată repunerea în termenul de declarare a apelului și scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d. 143 Vol. I).

De asemenea, la 17 septembrie 2018, Cobanu Taisia a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 14 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând totodată repunerea în termenul de declarare a apelului și scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d. 232 Vol. I).

Prin încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Ciobanu Taisia privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit apelul ca depus în afara termenului legal (f.d. 153-155 Vol. I).

La 19 octombrie 2018, Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere, prin care a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului, anexând bonul de plată în mărime de 5 000 lei. De asemenea, Ciobanu Taisia a depus cerere de alăturare la apel, fiind anexat bonul de plată în mărime de 3 000 lei (f.d. 156-157 Vol. I).

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată, s-a casat încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel (f.d. 185-189 Vol. I).

Prin încheierea din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea Societății Comerciale "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată privind repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 14 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a repus în termenul de declarare a apelului (f.d. 211-213 Vol. I).

Prin încheierea din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea Societății Comerciale "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea taxei de stat în mărime de 29 500 lei (f.d. 214-216 Vol. I).

La 13 mai 2019, Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere suplimentară privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului și cerere de apel motivată (f.d. 217, 221 Vol. I).

Prin încheierea din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea Societății Comerciale "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului și s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea taxei de stat în mărime de 29 500 lei (f.d. 236-239 Vol. I).

Prin încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată din motiv că nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea din 13 iunie 2019.

S-a remis apelantului Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată cererea de apel și ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 5 000 lei.

S-a remis Taisiei Ciobanu cererea de alăturare la apel și ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 3 000 lei.

La 12 decembrie 2019, Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia, reprezentați de avocatul Mihalache Iurie, au declarat recurs împotriva încheierii din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au solicitat admiterea recursului și casarea încheierii recurate.

Recurenții în au menționat că, în motivarea încheierii, instanța de apel a evitat să indice referitor la faptul că apelantul Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată a prezentat probe pertinente care denotă situația materială precară, fapt ce permite aplicarea în privința acesteia a prevederilor art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel a invocat că asupra contului bancar al Societății Comerciale ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată, inclusiv bunurilor mobile și imobile, a fost aplicat sechestru și deci operațiuni bancare nu pot fi efectuate.

Mai mult ca atât, recurenții au specificat că în ceea ce privește apelul depus de Ciobanu Taisia instanța de apel nu a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor cu indicarea cuantumului taxei de stat ce urmează a fi achitat, astfel încheierea contestată a fost emisă cu încălcarea drepturilor procedurale.

La 21 ianuarie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, însă date referitor la recepționarea de către intimat a cererii de recurs, la materialele cauzei lipsesc.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 07 noiembrie 2019, dar date ce ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel recursul declarat la data de 12 decembrie 2019, este în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

S-a stabilit că, la 17 septembrie 2018, Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 14 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând

totodată repunerea în termenul de declarare a apelului și scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d. 143 Vol. I).

De asemenea, la 17 septembrie 2018, Cobanu Taisia a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 14 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, solicitând totodată repunerea în termenul de declarare a apelului și scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d. 232 Vol. I).

Prin încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Ciobanu Taisia privind repunerea în termen a apelului și s-a restituit apelul ca depus în afara termenului legal (f.d. 153-155 Vol. I).

La 19 octombrie 2018, Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere, prin care a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului, anexând bonul de plată în mărime de 5 000 lei. De asemenea, Ciobanu Taisia a depus cerere de alăturare la apel, fiind anexat bonul de plată în mărime de 3 000 lei (f.d. 156-157 Vol. I).

Prin decizia din 16 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată, s-a casat încheierea din 18 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit cauza spre rejudecare în instanța de apel la etapa de primire a cererii de apel (f.d. 185-189 Vol. I).

Prin încheierea din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis cererea Societății Comerciale ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată privind repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 14 august 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și s-a repus în termenul de declarare a apelului (f.d. 211-213 Vol. I).

Prin încheierea din 19 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea Societății Comerciale ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea taxei de stat în mărime de 29 500 lei (f.d. 214-216 Vol. I).

La 13 mai 2019, Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere suplimentară privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului și cerere de apel motivată (f.d. 217, 221 Vol. I).

Prin încheierea din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea Societății Comerciale ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată privind scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea apelului și s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii pentru prezentarea taxei de stat în mărime de 29 500 lei (f.d. 236-239 Vol. I).

Prin încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată din motiv că nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel din încheierea din 13 iunie 2019.

S-a remis apelantului Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată cererea de apel și ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 5 000 lei.

S-a remis Taisiei Ciobanu cererea de alăturare la apel și ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 3 000 lei.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră o astfel de concluzie neîntemeiată din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

La fel, art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat prevede că la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

La caz, Colegiul reține că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din conținutul normelor de drept citate se deduce că, în dependență de situația materială a justițiabililor și în baza unor probe pertinente, judecătorul sau, după caz, instanța de judecată poate să decidă scutirea, amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat pentru efectuarea unui act de procedură.

În speță, se constată că prin cererea suplimentară din 13 mai 2019, Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată, prin intermediul avocatului Mihalache Iurie a solicitat scutirea de la plata taxei de stat restante la depunerea cererii de apel (f.d. 217 Vol. I).

În motivarea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat restante la depunerea cererii de apel, Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată a invocat că prin încheierea din 22 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de Societatea cu Răspundere Limitată "Artvlad" privind intentarea procesului de insolvență față de Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată, iar în vederea asigurării examinării cauzei și pentru a preveni modificarea stării în care se aflau bunurile debitorului, au fost aplicate măsuri de asigurare, inclusiv aplicarea sechestrului pe bunurile (inclusiv hârtiile de valoare), conturile bancare ce aparțin debitorului cu drept de proprietate.

Instanța de recurs, analizând situația de fapt din cauza dată, în raport cu probele anexate de către Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată în sensul solicitării scutirii de la plata taxei de stat restante pentru depunerea apelului, consideră că la examinarea cererii respective, instanța de apel nu a efectuat o examinare multiaspectuală a capacității apelantului de a achita taxa de stat restantă, motivând că instanței nu i-a fost prezentată finalitatea examinării cererii introductive, or, existența unei încheieri privind admiterea spre examinare a cererii introductive nu echivalează cu o hotărâre de intentare a procedurii de insolvență.

În acest sens, Colegiul reține că instanța de apel a dat o apreciere arbitrară probelor prezentate de către Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată, or, prin încheierea din 22 ianuarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, au fost aplicate măsuri de asigurare, inclusiv prin aplicarea sechestrului pe bunurile (inclusiv hârtiile de valoare), conturile bancare ce aparțin debitorului cu drept de proprietate (f.d. 219-220 Vol. I).

În practica sa constantă că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a reiterat că dreptul de acces la un tribunal constituie o garanție a drepturilor procedurale prevăzute în Convenție (hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (hotărârea Airey vs. Irlanda din 09 octombrie 1979).

Totodată, Colegiul menționează că încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău privind restituirea apelului depus de Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată, este indisolubil legată de încheierea din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea ultimei privind scutirea parțială de la plata taxei de stat pentru depunerea apelului.

Or, restituirea cererii de apel este o sancțiune aplicată apelantului în cazul neîndeplinirii în interiorul termenului acordat a cerințelor indicate în încheierea menționată.

Așadar, având în vedere că instanța de recurs a apreciat ca fiind eronată soluția instanței de apel privind restituirea apelului depus de Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată, se constată și netemeinicia încheierii din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

De asemenea, Colegiul consideră ilegală încheierea instanței de apel privind restituirea cererii de apel depusă de Ciobanu Taisia, care a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 203 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării cauzei se soluționează prin încheiere judecătorească.

Din sensul normei citate, rezultă că instanța de apel este obligată să soluționeze prin încheiere judecătorească cererile și demersurile participanților la proces, inclusiv și la stadia soluționării chestiunii punerii pe rol a cererii de apel.

Astfel din actele cauzei rezultă cu certitudine că, prin cererea de apel nemotivată din 17 septembrie 2019, Ciobanu Taisia a solicitat scutirea parțială de la plata taxei de stat (f.d. 233 Vol. I).

Ca efect, în condițiile lăsării acestei solicitări fără examinare, instanța de apel prematur a considerat că Ciobanu Taisia nu a achitat integral taxa de stat la depunerea apelului și a dispus remiterea acesteia a cererii de apel și ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 3 000 lei.

În acest context, Colegiul notează că, Curtea de Apel Chișinău nu a dat importanță normelor procedurale prevăzute de legiuitor, care indică expres pe de o parte cerințele ce urmează a fi respectate la depunerea cererii de apel, iar pe de altă parte acțiunile ce urmau a fi îndeplinite de către instanța de judecată pentru o bună și eficientă examinare a cauzei.

Or, instanța de apel este în drept de a restitui apelul în condițiile și temeiurile stabilite de legislația procedurală, însă totodată are obligația în virtutea legii, de a crea condiții clare, reale și eficiente pentru ca participanții la proces să-și poată realiza drepturile sale procedurale.

În această ordine de idei, se constată că prin adoptarea încheierii din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, fără examinarea în prealabil a cererii Taisiei Ciobanu cu privire la scutirea parțială de la plata taxei de stat, prin prisma art. 85 din Codul de procedură civilă, instanța de apel a admis încălcarea atât a normelor de drept procedural, cât și a drepturilor participantului în proces reglementate de această normă, fapt ce impune casarea încheierii recurate.

Prin urmare, Colegiul Civil, comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată temeinicia motivelor invocate de către recurenți în cererea de recurs.

În circumstanțele menționate și ținând cont de faptul că încheierea recurată a fost emisă cu încălcări de procedură ce afectează dreptul recurenților la un proces echitabil, aceasta urmează a fi casată, or menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a dreptului recurenților de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a stabilit în mod cert încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de apel la emiterea încheierii recurate, cât și a încheierii din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Societatea Comercială "Taix Prim" Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia, reprezentați de avocatul Mihalache Iurie, de a casa integral încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Societatea Comercială ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia, reprezentată de avocatul Mihalache Iurie.

Se casează încheierea din 07 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și încheierea din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială ”Moldincombank” Societate pe Acțiuni împotriva Societății Comerciale ”Taix Prim” Societate cu Răspundere Limitată și Ciobanu Taisia cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, la stadia de primire a cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari